

## **Srbija: moguće učešće vojske SCG u liberijskoj mirovnoj misiji**

**Author:** [IWPR staff](#)

Da li bi trebalo omogućiti Vojsci Srbije i Crne Gore da učestvuje u mirovnim operacijama tako brzo posle okončanja balkanskih ratova?

Borci za ljudska prava, mirovni aktivisti i zvaničnici tuzilastva imaju pomesana osećanja kada je reč o mogućem razmestanju jedinica Vojske Srbije i Crne Gore, VSCG, u okviru mirovne misije Ujedinjenih Nacija u Liberiji, samo četiri godine nakon okončanja kosovskog oružanog sukoba.

Neki veruju da će takav korak dati podsticaja vojnim reformama u Srbiji i Crnoj Gori, dok drugi strahuju da bi Beograd to mogao shvatiti kaoablokaciju od optuzbi za postupke tokom rata na Kosovu, te da bi se time čak mogla ugroziti mirovna misija u Liberiji.

Srpski premijer Zoran Živković je izjavio za beogradske medije prošle nedelje da ga je tokom njegove nedavne posete Sjedinjenim američkim državama, novoimenovani šef mirovne misije Ujedinjenih Nacija u Liberiji, Zak Klajn, pitao koliko bi vojnika Srbija i Crna Gora mogla poslati za mirovnu operaciju.

IWPR je nakon toga saznao kako je veoma moguće da će Srbija i Crna Gora uzeti učesca u mirovnoj misiji u Liberiji, mada Ujedinjene Nacije imaju izvesne rezerve prema takvom koraku.

Beograd je jasno stavio do znanja da mu je stalo da učestvuje u takvim međunarodnim vojnim operacijama verujući da je to jedan od načina za ubrzanje integracije Srbije i Crne Gore u evroatlantske organizacije, pogotovo program NATO-a "Partnerstvo za mir".

"Nas povratak i angazovanje u mirovnim operacijama bilo gde u svetu bi prevashodno značio još jednu političku pobjedu," rekao je Živković na konferenciji za štampu u Beogradu prošle nedelje.

Podrška Vasingtona čini potencijalno angazovanje Beograda u mirovnim misijama Ujedinjenih Nacija verovatnijim. "Ovaj predlog ukazuje na odgovorno držanje srpskog rukovodstva koje želi da se uključi u stabilizaciju i mirovne operacije širom sveta. Zajedno ćemo raditi sa našim srpskim prijateljima tokom predstojećih meseci," izjavio je američki državni sekretar Kolin Pauel na konferenciji za štampu u Vasingtonu prošle nedelje.

Zapadni zvaničnici su uglavnom zadovoljni reformama koje je počela da sprovodi Vojska Srbije i Crne Gore, VSCG, pogotovo nakon imenovanja Borisa Tadića za ministra odbrane državne zajednice početkom ove godine. Ipak, oni još uvek pomalo zaziru od potpune integracije VSCG u međunarodne vojne strukture.

NATO insistira da Beograd uhapsi haskog begunca Ratka Mladica i izruči ga Tribunalu u Hagu, ili da dokaze da se Mladic više ne nalazi u zemlji pre podizanja međusobnih odnosa na viši nivo.

Takođe se smatra da Ujedinjene Nacije imaju izvesne rezerve u vezi sa uključivanjem oružanih snaga Srbije i Crne Gore u mirovnu misiju u Liberiji zbog njihovih postupaka tokom balkanskih ratova. Tvrdnja koju je izneo komitet Saveta bezbednosti ove godine da je jedan proizvođač oružja iz Srbije prodao oružje Liberiji 2002. godine – što je optuzba koju je Beograd demantovao – su takođe izazvale uznemirenost.

Medjutim, s obzirom da Ujedinjene Nacije navodno imaju teskoca da obezbede trupe za operaciju u

zapadnoj Africi, ova međunarodna organizacija bi se mogla sloziti sa ucescem Beograda u mirovnoj misiji uprkos zabrinutosti zbog mogucih implikacija.

Cini se da borci za ljudska prava, mirovni aktivisti i zvanicnici tuzilastva za ratne zlocine takodje imaju razlicite stavove u vezi sa mogucim ucescem trupa Vojske Srbije i Crne Gore u mirovnoj operaciji.

Eron Rouds, izvrsni direktor Helsinske federacije za ljudska prava kaze: "Ukoliko snage Srbije i Crne Gore mogu da ispune svoje međunarodne obaveze, smatram da bi to bilo od koristi. Time bi se pomogla integracija ovih snaga u međunarodne mirovne snage sto bi predstavljalo korak napred ka normalizaciji."

Ovaj stav deli Zan-Danijel Ruh, diplomatski savetnik glavnog tuzioca Haskog tribunala: "S obzirom na moje iskustvo u regionu, smatram da je svakako dobra stvar to sto ce se VSCG izloziti uticaju spoljnjeg sveta. To ce imati efekta na vojsku. Radi se o promeni mentaliteta. Ukoliko je ostavimo u izolaciji, time cemo pospesivati psihologiju zatvaranja u sebe, zabrinutosti i straha. Ukoliko je postepeno integrisemo, dacemo podstreka reformama i drustvenim promenama."

Mada postoje nesumnjive prednosti angazovanja Vojske Srbije i Crne Gore u mirovnim misijama, dodaje Rouds, takodje "uocavam opasnost da bi neki mogli reci kako je takav potez preuranjen jer bi se time marginalizovala i zataskala proslost ovih trupa kroz ucesce u mirovnim operacijama."

Hju Pulton, istrazivac organizacije "Amnesty International" za Srbiju i Crnu Goru smatra da postoji ozbiljna zabrinutost zbog oruzanih snaga SCG: "Uprkos pojaicanoj demokratskoj kontroli nad armijom i uklanjanju nekolicine generala na vrhu, oni koji su odgovorni za ratne zlocine tokom jugoslovenskih ratova, a pogotovo na Kosovu, se nisu nasli pred licem pravde."

Danijel Server, ekspert za Balkan pri Americkom institutu za mir veruje: "Tadica smatram ozbiljnim reformistom. Ne sumnjam u njegovu iskrenost. Pravo je pitanje u kom trenutku, tokom reformskog procesa, bi uistinu pozeleli da Beograd posalje trupe za međunarodne mirovne operacije?"

"Tadic je preuzeo duznost tek u martu mesecu. To nije dovoljno vremena da bi se zaokruzila prva faza reformi u vojsci. Imajuci u vidu blisku proslost, oni bi trebalo da se usredsrede sada na ono sto treba da ucine kako bi usli u program Partnerstvo za mir. Svakako smatram da bi im bilo lakse da najpre sprovedu planirane reforme."

Tadzudin Abdul-Rahim, direktor programa za mir i bezbednost pri organizaciji "Pravda u Africi", kaze da bi se angazovanje trupa iz Srbije i Crne Gore u Liberiji moglo ispostaviti kao dobar, ali i kao los potez, ali zasto rizikovati i slati trupe iz zemlje, cija je bliska proslost opterecena ratnim zlocinima, u zapadnu Afriku? Da bi videli da se izmenila, reformisala ili je jos uvek ostala ista? Mi ne znamo u kojoj meri ova vojska ima ciste ruke. Ona je ubijala sopstvene gradjane. Sta ce tek ciniti strancima? Tu se radi o derogiranju odgovornosti Ujedinjenih Nacija."

Ukoliko trupe Vojske Srbije i Crne Gore budu poslate u Liberiju, smatra se da Beograd temeljno mora da proverii one koje bude slao u okviru mirovne misije kako bi otklonio mogucnost njihove odgovornosti ili bilo kakve povezanosti sa pocinjenim ratnim zlocinima u balkanskim ratovima.

Vojno pravosudje je do sada donelo sesnaest okrivljujucih presuda za ubistva od ukupno osamnaest slucajeva. Cetiri okrivljujuce presude se odnose na zlocine pocinjene na Kosovu.

Dve elitne jedinice Vojske Srbije i Crne Gore, koje bi se najverovatnije slale u mirovnu misiju u zapadnoj Africi, su 72. brigada specijalnih snaga, srpski ekvivalenat britanskom SAS-u, i 63. padobranska brigada.

Obe jedinice su sluzile na Kosovu, a prema saznanjima IWPR-a, niko od pripadnika ovih jedinica se ne nalazi pod istragom za izvršene ratne zlocine tokom sukoba.

**Location:** Africa  
Balkans

---

**Source URL:** <https://iwpr.net/sr/global-voices/srbija-moguće-ucեսce-vojske-scg-u-liberijskoj-mirovnoj-misiji>